

REMISSYTTRANDE

Datum
2025-09-15

Dnr
2025/3796

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Betänkandet Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42) *(Departementets diarienummer Ju2025/00915)*

Utredningen har avgränsat sitt arbete till att lämna förslag om utvidgning av det ingripandeverktyg som finns i 4 kap. 12 § säkerhetsskyddslagen och avstått från att göra någon fördjupad analys av eventuella risker för att ett statligt ingripande kan leda till tvister med anledning av bilaterala investeringsskyddsavtal. Enligt utredningen tar de förslag som lämnas sikte på ett begränsat antal företag och ingripanden som får mer betydande ekonomiska konsekvenser bedöms även fortsättningsvis bli mycket ovanliga (avsnitt 9.2).

Sverige har ingått ett inte oväsentligt antal investeringsskyddsavtal vilka innehåller regler som gör det möjligt för investerare att väcka talan mot berörda stater om ekonomisk ersättning genom prövning av staternas agerande i internationell skiljenämnd. Konsekvenser till följd av investeringsskyddsavtal har tidigare behandlats i betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar. Vid den tidpunkten hade Sverige inte varit svarande i ett skiljeförfarande under ett investeringsskyddsavtal (SOU 2021:87 s. 628 f.)

Justitiekanslern påpekade i sitt remissyttrande att det var oklart på vilka närmare grunder som utredningen bedömt att tvister under Sveriges investeringsavtal kommer att vara sällsynta och att sådana tvister i regel rör mycket stora skadeståndsbelopp (Justitiekanslerns remissyttrande den 22 februari 2022, departementets dnr Ju2021/03838).

Regeringen bedömde att tvister enligt investeringsskyddsavtal till följd av beslut enligt lagen om granskning av utländska direktinvesteringar (UDI-lagen) kommer att vara ovanliga, samt att risken för att skadeståndsskyldighet skulle kunna uppstå i ett enskilt fall inte var något hinder mot att införa UDI-lagens granskningssystem (prop. 2022/23:116 s. 181).

Justitiekanslern bevakar sedan 2021 på regeringens uppdrag statens rätt med anledning av en tvist i enlighet med Sveriges bilaterala investeringsskyddsavtal med Kina (departementets dnr I2021/00036). Tvisten har sin grund i överväganden som rör Sveriges säkerhet och pågår fortfarande. Uppdraget har en egen anslagspost i statens budget som – vad gäller enbart själva processandet – under åren uppgått till betydande belopp.

Även om de förfaranden som utredningens förslag tar sikte på inte är oreglerade i dag innebär förslagen att staten kommer att kunna ingripa mot fler förfaranden, framför allt sådana som inletts före december 2021. Det framstår inte som osannolikt att den föreslagna lagstiftningen skulle kunna leda till ett ökat antal investeringstvister, vilket bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Justitiekanslern vill som tidigare föra fram att investeringstvister i regel rör mycket stora skadeståndsbelopp, men också att en sådan tvist i sig är ytterst kostnadskrävande.

Justitiekanslern har i övrigt inte några synpunkter på de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där.

Ärendet har föredragits av Klas Granlund.

På Justitiekanslerns vägnar

Anna Falk